

Notat om Klimavenlige Madvaner

Danskernes holdning og tilgang til klimavenlig mad

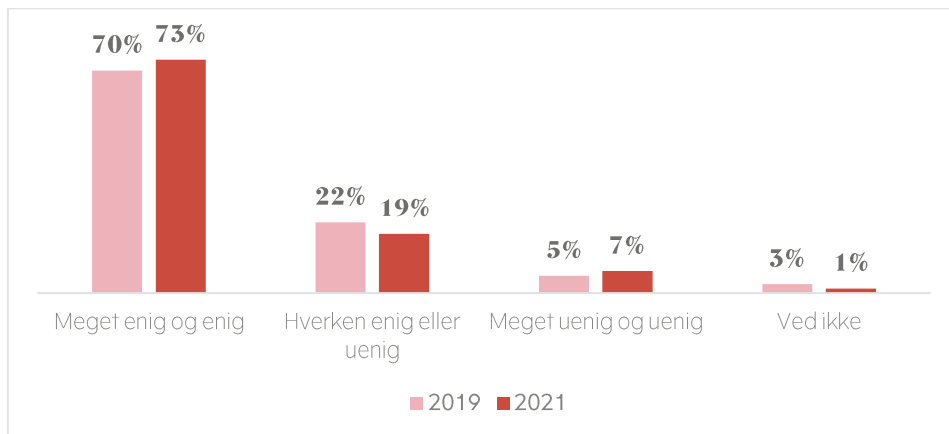
Sammenfatning

I løbet af de seneste år er der kommet større fokus på, hvor meget vores madvaner påvirker klimaet. Størstedelen af danskerne mener, at det er vigtigt, at vores mad- og drikkevaner bliver mere bæredygtige for at bekæmpe klimaforandringerne, og udtrykker et ønske om, at de gerne vil spise klimavenligt. Dykker vi ned i tallene ses der dog forskelle i holdningerne til klimavenlig mad blandt mænd og kvinder, yngre og ældre og mellem land og by.

- Danskerne synes fortsat det er vigtigt, og vil gerne spise klimavenlig mad. 73% af danskerne mener det er vigtigt for at bekæmpe klimaudfordringerne, at vores mad- og drikkevaner bliver mere bæredygtigt. 62% af danskerne vil gerne spise klimavenligt.
- Flere danskere kan tage stilling til klimavenlig mad. Andelen af danskere, der svarer "ved ikke" til spørgsmål omkring klimavenlig mad er faldet markant fra 2019 til 2021.
- Flere synes det er svært og flere synes klimavenlig mad passer til deres madvaner. Andelen af danskere der synes det er svært at lave klimavenlig mad er steget fra 25% til 34%, men samtidig er andelen af danskere der synes at klimavenlig mad passer til deres madvaner steget fra 25% til 34%.
- De unge vil gerne, men mange synes det er svært. 2 ud af 3 unge vil gerne spise klimavenligt, men næsten halvdelen (43%) synes det er svært at lave klimavenlig mad.
- Kvinder og storbyboere mener i højere grad at vores madvaner skal ændres for at bekæmpe klimaudfordringerne, vil i højere grad gerne spise klimavenlig mad, og mener i højere grad, at klimavenlig mad passer til deres madvaner.

Danskerne synes fortsat det er vigtigt, og vil gerne spise klimavenlig mad

Langt størstedelen af danskerne mener, at det er vigtigt, at vores mad- og drikkevaner bliver mere bæredygtige for at bekæmpe klimaudfordringerne. Knap 3 ud af 4 (73%) er meget enige eller enige i udsagnet "Det er vigtigt, for at bekæmpe klimaudfordringerne, at vores mad- og drikkevaner bliver mere bæredygtige". For to år siden, i efteråret 2019, var 70 pct. enten enige eller meget enige i dette. Forskellene mellem 2019 og 2021 er ikke statistisk signifikante.

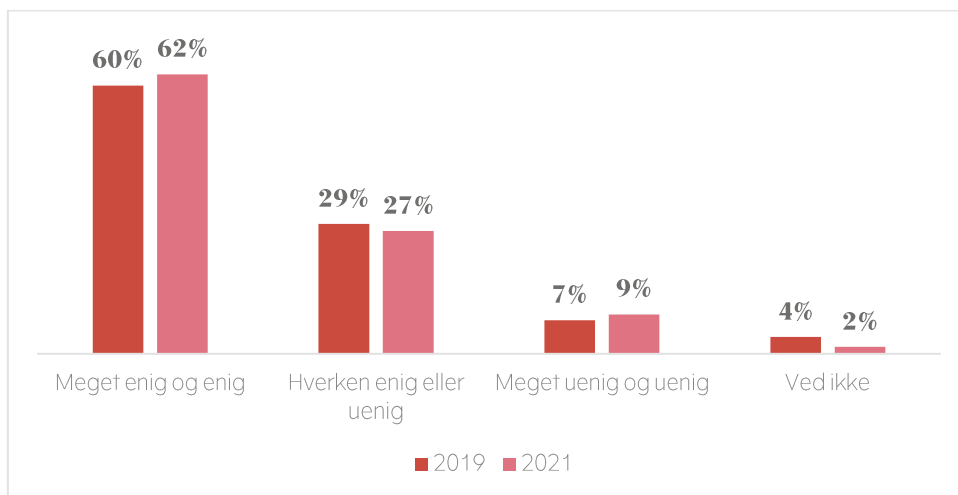
Figur 1

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om klima, bæredygtighed og mad?

Det er vigtigt, for at bekæmpe klimaudfordringerne, at vores mad- og drikkevaner bliver mere bæredygtige.

Kilde: Norstat for Madkulturen, august 2021, n=1002 og Epinion for Madkulturen, oktober 2019, n=1066.

Der er ligeledes fortsat et flertal af danskerne, der gerne vil spise klimavenligt. 62% er enten enige eller meget enige i, at de gerne vil spise klimavenligt. Det ligger på niveau med tallene fra 2019, hvor 60% var enige eller meget enige. Forskellene mellem 2019 og 2021 er ikke statistisk signifikante.

Figur 2

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om klima, bæredygtighed og mad?

Jeg vil gerne spise klimavenligt.

Kilde: Norstat for Madkulturen, august 2021, n=1002 og Epinion for Madkulturen, oktober 2019, n=1066.

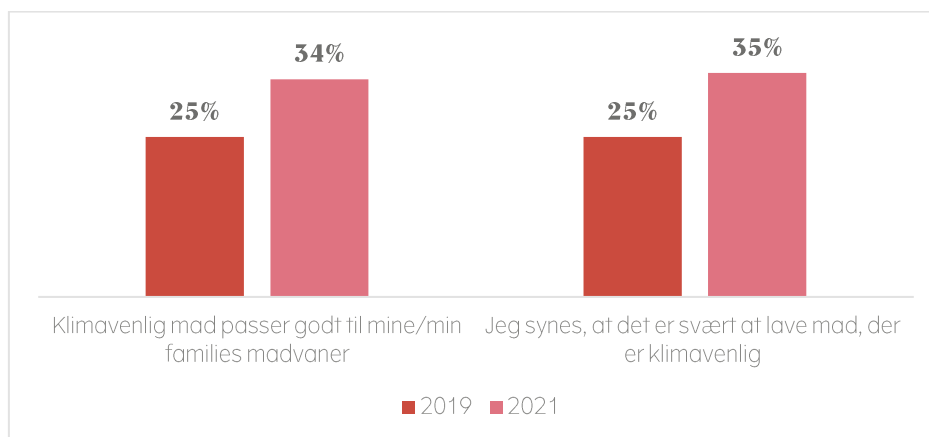
Flere danskere kan tage stilling til klimavenlig mad

Samtidig med at det – fortsat – er vigtigt for størstedelen af danskerne, at vores mad- og drikkevaner bliver mere bæredygtige for at bekæmpe klimaforandringer, er flere danskere blevet i stand til at tage stilling til spørgsmål omkring klimavenlig mad. Således er andelen, der svarer ”ved ikke” på spørgsmålet om hvorvidt klimavenlig mad passer til deres madvaner faldet fra 14% i 2019 til 5% i 2021. Tilsvarende er andelen der svarer ”ved ikke” på spørgsmålet om, hvorvidt de finder det svært at lave klimavenlig mad, faldet fra 17% i 2019 til 9% i 2021. Disse fald viser, at flere danskere er blevet i stand til at vurdere og tage stilling til klimavenlig mad – om den passer til deres madvaner og om den er svær at lave. Det indikerer samtidig at flere er blevet mere bevidste og at der er mindre forvirring omkring hvad det indebærer at spise klimavenlig mad.

Der er i perioden 2019 til 2021 også blevet lanceret flere kampagner og indsatser med fokus på bæredygtig og klimavenlig mad, herunder *De officielle Kostråd – godt for sundhed og klima* (Fødevarestyrelsen), *Den store klimadatabase* (Concito) og *Madglade Klimatips* (Fødevareministeriet og Klimaministeriet). Samtidig har flere dagligvarebutikker sat større fokus på at formidle varernes klima- og bæredygtighedsomkostninger. Det er muligt at disse mange forskellige initiativer, samt en modning ift. fokus på madens betydning for klimaforandringerne, har været med til at skabe større klarhed omkring hvad det vil sige at spise klimavenlig mad.

Flere synes det er svært, og flere synes klimavenlig mad passer til deres madvaner

Siden 2019 er der sket en signifikant stigning i andelen af danskere, der synes det er svært at lave klimavenlig mad. I 2019 syntes hver fjerde dansker, at det var svært at lave klimavenlig mad, hvilket er steget til mere end hver tredje dansker i 2021. Samtidig er der sket en tilsvarende stigning i andelen af danskere, der synes at den klimavenlig mad passer til deres madvaner.

Figur 3

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om klima, bæredygtighed og mad?

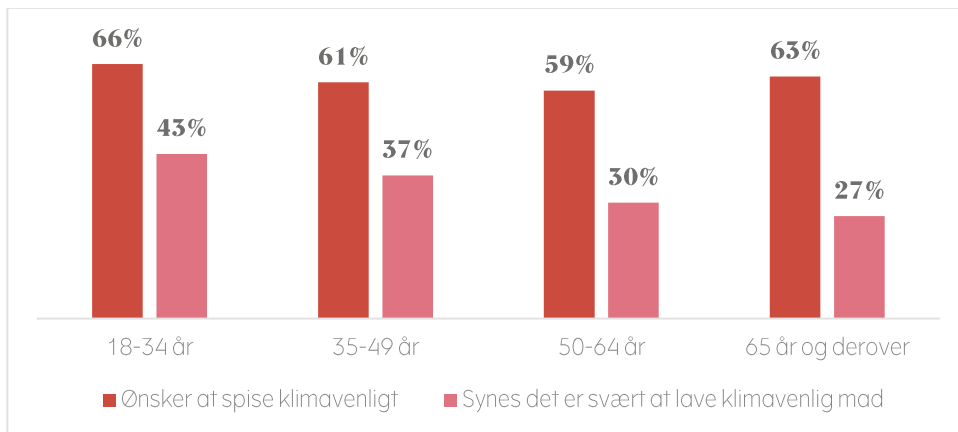
Fordelt på respondenter, der har angivet ”enig” og ”meget enig” i 2019 og 2021.

Kilde: Norstat for Madkulturen, august 2021, n=1002 og Epinion for Madkulturen, oktober 2019, n=1066.

Der er altså både flere danskere, der mener det er svært at lave klimavenlig mad, men også flere danskere, der mener at klimavenlig mad passer til deres madvaner. Disse modsatte stigninger indikerer både en større bevidsthed omkring hvad det vil sige at lave og spise klimavenlig mad, og samtidig peger det på en polarisering ift. den klimavenlige mad. Mens gruppen af danskere, hvis madvaner matcher den klimavenlige mad, bliver større, så bliver gruppen af danskere, der har svært ved at lave klimavenlig mad også større. Dykker man ned i tallene, kan man se at der er tale om forskellige grupper – og i det følgende vil nogle af de mest centrale dilemmaer omkring forskellige gruppers holdninger og tilgange til klimavenlig mad blive præsenteret.

De unge vil gerne, men mange synes det er svært

Det er særligt interessant at se på den yngste aldersgruppe. Selvom det er den gruppe hvor der er flest, der ønsker at spise klimavenligt, er det også den gruppe, hvor flest synes det er svært at lave klimavenlig mad. 2 ud af 3 vil gerne spise klimavenligt, men 44% synes altså det er svært. For de ældre danskere over 65 år gælder dette kun for 27 %.

Figur 4

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om klima, bæredygtighed og mad?

Jeg vil gerne spise klimavenligt

Jeg synes, at det er svært at lave mad, der er klimavenlig.

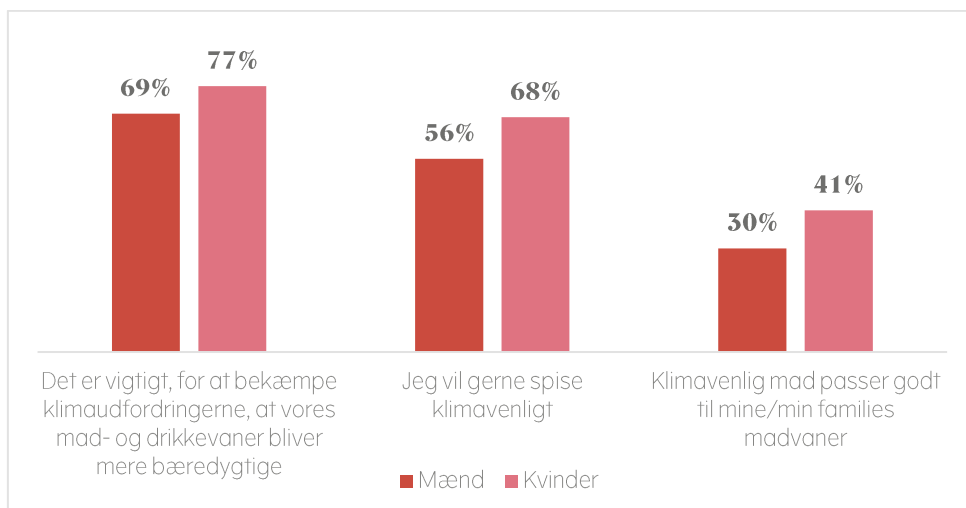
Fordelt på alder, der har angivet "enig" eller "meget enig".

Kilde: Norstat for Madkulturen, august 2021, n=1002, heraf 18-34 år=250, 35-49 år=182, 50-64 år=276, 65 år og derover=294).

Fra tidligere undersøgelser omkring unges madvaner og madkultur ved vi, at mange unge savner erfaring og færdigheder i køkkenet, ligesom en stor gruppe unge savner tid og overskud til at lave mad i en hverdag, der ofte er præget af mange forskellige gøremål og uforudsigelighed (Madkultur-undersøgelser, 2015-2020; Unges Indkøbs- og Madvaner, 2021).

Kvinderne er særligt klimabevidste

Dernæst er der tydelige kønsforskelle ift. hvilken betydning den klimavenlige mad tillægges. Mens 77% af kvinderne mener det er vigtigt, at vores mad- og drikkevaner bliver mere bæredygtige, gælder det for 69% af mændene. Samtidig er det også tydeligt, at det særligt er kvinderne, der gerne vil spise klimavenligt. 68% af kvinderne vil gerne spise klimavenligt og 56% af mændene vil gerne spise klimavenligt. Endelig er der flere kvinder, der oplever, at klimavenlig mad passer godt til deres madvaner. 41% af kvinderne mener at klimavenlig mad passer godt til deres madvaner, hvilket gælder for 30% af mændene.

Figur 5

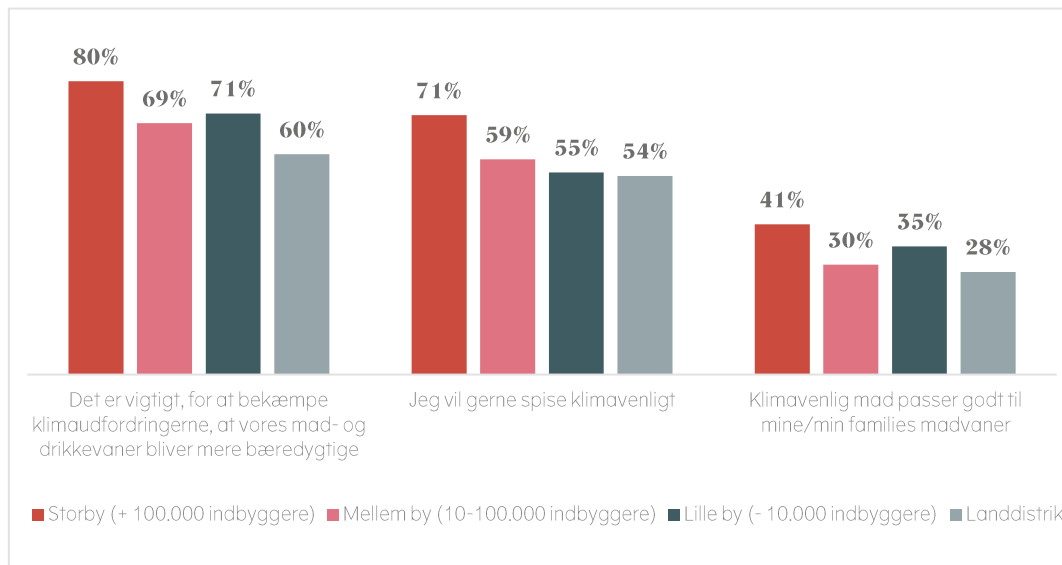
Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om klima, bæredygtighed og mad?

Fordelt på køn, der har angivet "enig" og "meget enig".

Kilde: Norstat for Madkulturen, august 2021, n=1002, heraf mænd=497, kvinder=505.

Forskelle mellem land og by

Der er også store forskelle på tilgange og holdninger til klimavenlig mad, mellem danskere der bor i byen og danskere der bor i de mindre byer og på landet.

Figur 6

Spørgsmål: Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om klima, bæredygtighed og mad?

Fordelt på bystørrelse, der har angivet "enig" og "meget enig".

Kilde: Norstat for Madkulturen, august 2021, n=999, heraf storby=395, mellem by=304, lille by=218, landdistrikt=82).

Blandt storbyboerne mener 80%, at det er vigtigt, at vores mad- og drikkevaner bliver mere bæredygtige for at bekæmpe klimaudfordringerne. Det gælder kun for 60% af danskerne i landdistrikterne. Tilsvarende er der flere i storbyerne, der gerne vil spise klimavenligt. 71% af dem, der er bosat i storbyen, er meget enige eller enige i, at de gerne vil spise klimavenligt. Det gælder for 54%-55% for danskere bosat i de små byer og i landdistrikterne. Endelig er der forskel på hvorvidt man mener, at den klimavenlige mad passer til ens egne (og evt. familiens) madvaner. Her er der dog generelt lang lavere opbakning til udsagnet. Mens 41% i storbyen mener at klimavenlig mad passer til deres madvaner, er der kun 28% i landdistrikterne, der mener at klimavenlig mad passer til deres madvaner.

Bagom analysen

Analysen er baseret på data indsamlet af Norstat for Madkulturen. 1.002 repræsentativt udvalgte danskere deltog i undersøgelsen, som blev gennemført i august 2021. Analysen medtager desuden data fra Madkulturens tidligere undersøgelse "Madkultur2019 – bæredygtighed", gennemført i oktober 2019 af Epinion for Madkulturen. I denne undersøgelse deltog 1.066 repræsentativt udvalgte danskere.

Referencer

- Bæredygtighed, Klima og Madkultur, 2019
- Madkultur-undersøgelserne, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020
- Unge Indkøbs- og Madvaner, 2021

Alle undersøgelser kan findes på www.madkulturen.dk/viden/